

Rok 14 Numer 635 (89)
18 listopada 2010 r.

W tym numerze:

- ⇒ UE PLANUJE WPROWADZENIE DOBROWOLNEGO PROGRAMU REDUKCJI DOSTAW MLEKA
- ⇒ EUROPOSLANKA DOMAGA SIĘ USTANOWIENIA GLOBALNYCH ZAPASÓW ŻYWNOŚCI

UE PLANUJE WPROWADZENIE DOBROWOLNEGO PROGRAMU REDUKCJI DOSTAW MLEKA

W nowym projekcie raportu na temat systemu kwot mlecznych Komisja Europejska – w czasach nadpodaży mleka na rynku - zaproponowała wprowadzenie mechanizmu zezwalającego producentom na dobrowolne zmniejszenie dostaw surowca za odpowiednią rekompensatą.

Poufny wciąż raport, który ma zostać opublikowany w przyszłym miesiącu, przewiduje wprowadzenie tego typu systemu opierającego się na dobrowolnych ograniczeniach podaży mleka jako pragmatyczny sposób odpowiedzi na kryzysy rynkowe takie jak ten, który doprowadził do gwałtownego spadku cen mleka w pierwszej połowie 2009 r.

Komisja doszła do wniosku, że w średnim okresie nie ma potrzeby wdrażania jakichkolwiek innych dostosowań polityki działania w celu zagwarantowania należytego funkcjonowania unijnego rynku mleka – zauważając zwłaszcza, że perspektywy tego rynku na następną dekadę są w zasadzie pomyślne.

„Nie ma powodu do ponownego przeglądu podjętych w 2008 r. decyzji w sprawie oceny funkcjonowania tego sektora WPR (*Health Check*) ze względu na stopniowe zwiększanie kwot oraz zakończenie działania systemu limitów mlecznych w dniu 1 kwietnia 2015 r.” - stwierdza raport.

Projekt raportu, do którego uzyskała dostęp *Agra Europe*, jest odpowiedzią Komisji na mandat nadany jej jako część porozumienia w sprawie oceny funkcjonowania WPR. Zakłada ono obowiązek informowania o postępie strategii dochodzenia branży do "miękkiego lądowania" po zniesieniu kwot mlecznych w 2015 r. Na koniec 2012 r. ma zostać sporządzony uzupełniający raport kontrolny.

Raport ten [dot. dobrowolnego programu redukcji] zostanie opublikowany w następnym miesiącu wraz z propozycjami Komisji zmierzającymi do poprawienia transparentności i funkcjonowania mleczarskiego łańcucha dostaw.

Kwoty “stają się mniej istotne”

Mimo że państwa członkowskie, sceptyczne nastawione wobec wpływu uzgodnionej polityki pięciu rocznych 1% podwyżek kwoty w latach 2009-2014 na dostawy i rynki, zażądały raportów rynkowych, to zdaniem Komisji, aktualnie naprawdę nie ma specjalnie potrzeby, aby się czymkolwiek martwić.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

„Rozwój produkcji mleka w stosunku do kwot mlecznych, a także spadkowa tendencja cen kwot pokazują, że zmierzamy do „miękkiego lądowania” - utrzymuje Komisja.

Jako dowód na poparcie tej tezy Komisja zauważa, że dostawy mleka w sezonie 2009/10 były w skali całej UE o 7% mniejsze od dostępnych kwot oraz pomimo faktu, iż produkcja znowu wzrosła w 2010 roku w odpowiedzi na poprawę cen, pozostaje ona zdecydowanie poniżej poziomu kwoty.

„W miarę jak kwoty mleczne stają się coraz mniej istotne, unijna podaż mleka może lepiej odpowiadać na możliwości rynku, reakcja rolników na sygnały cenowe jest mniej zakłócona, a wskutek restrukturyzacji można osiągać zyski efektywności”, wynika z podsumowania obecnej sytuacji, dokonanego przez Komisję.

Niskie ceny kwot

W opinii Komisji, na skuteczność strategii „miękkiego lądowania” wskazuje fakt, iż ceny kwot w handlu giełdowym są w większości państw członkowskich niskie lub nawet równe zeru, ponieważ ich immanentna wartość jest osłabiana wskutek istniejącego zapasu między poziomem produkcji a kwotą oraz przez ograniczony „cykl życia produktu” – czyli samego systemu kwotowego.

Komisja przyznaje jednak, że ceny kwot mlecznych są wysokie, a ponadto ostatnio jeszcze wzrosły w kilku państwach członkowskich, w których dostawy mleka są zbliżone do poziomu kwoty lub ją przewyższają. Dane unijne opublikowane na przełomie października i listopada pokazują, że w sezonie 2009/10 karne opłaty wyrównawcze od nadprodukcji mleka musiały zapłacić trzy kraje – wielcy eksporterzy nabiału tacy jak Dania i Holandia, a ponadto Cypr. „W tych państwach członkowskich nie można zagwarantować sukcesu „miękkiego lądowania”, stwierdza raport.

Problem taktyczny

Jednak w ocenie Komisji problem nadprodukcji mleka w stosunku do kwoty w tych państwach członkowskich jest raczej taktyczny aniżeli strukturalny.

„W państwach członkowskich, w których kwota jest wciąż przekraczana, dzieje się tak zapewne z tego powodu, iż niektórzy producenci mają dostateczny zapas [środków finansowych] przeważających ponad kosztami i podejmują ryzyko przekroczenia dostaw, w pełni wykorzystując swe moce przerobowe i żywiąc nadzieję, że z kolei inni rolnicy nie wykorzystają w pełni swoich możliwości”.

W państwach członkowskich o istniejącej silnej orientacji proeksportowej, zwiększanie produkcji widziane jest przez niektórych farmerów jako konieczne do pokrycia kosztów inwestycji, sugeruje Komisja.

Prognoza Komisji na nadchodzące lata, oparta na niezmiennym ramowej polityce działania, mówi o kontynuowaniu stopniowego wzrostu produkcji mleka, a jej poziom w 2020 roku (gdy znikną zupełnie wszelkie ograniczenia kwotowe) będzie tylko o 3% wyższy niż w 2009 r. Znikome zwiększenie produkcji prognozowane jest na rok 2015 - kiedy to przestaną ostatecznie obowiązywać kwoty mleczne.

Niemniej jednak Komisja odwołuje się do doświadczenia z sezonu 2008/09, gdy wraz z nadejściem recesji, ceny gwałtownie spadły wskutek raptownego spadku spożycia nabiału na świecie. Uważa ona, że podjęte wówczas działania interwencyjne na rynkach uwieńczone zostały powodzeniem.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

W tym okresie zdjęto z rynku i skierowano do magazynów interwencyjnych około 76 tys. ton masła i 257 tys. ton OMP – jak zauważa raport pomogło to w zrównoważeniu rynku poprzez wycofanie z rynku ekwiwalentu 1-2% produkcji mleka.

Mając to na uwadze, Komisja zakłada istnienie mechanizmu, który w okresach nierównowagi rynkowej zezwala producentom mleka „ograniczać dostawy na zasadzie dobrowolności i za odpowiednią rekompensatą”. Około 1-2% redukcja dostaw miałyby ten sam skutek rynkowy co zakupy interwencyjne dokonane w sezonie 2008/09.

Klauzula mająca zastosowanie w przypadku wystąpienia zakłóceń rynku

Takie działania mogłyby zostać podjęte w oparciu o art. 186 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków (WPR) – czyli tak zwaną klauzulę mającą zastosowanie w przypadku wystąpienia zakłóceń rynku.

W projekcie raportu nie ma wskazówki, ile pieniędzy zaoferowano by producentom, aby wycofali oni mleko z rynku. Nie jest również jasne, ile kosztowałyby taki program lub jak długo pozostawałyby w mocy taki mechanizm zarządzania podażą.

Źródło: *Agra Europe Weekly z 5 listopada 2010 r.: “Voluntary reduction scheme for milk planned by EU”*

EUROPOŚLANKA DOMAGA SIĘ USTANOWIENIA GLOBALNYCH ZAPASÓW ŻYWNOŚCI

Raport Parlamentu Europejskiego w sprawie bezpieczeństwa żywnościowego ożywił apele o globalne zarządzanie zapasami żywności, wraz z wezwaniami do zlikwidowania wszelkiej spekulacji na rynkach towarów spożywczych.

Dokument, którego autorką jest rumuńska centrolewicowa europosłanka Daciana Sarbu, podejmuje też próbę ustalenia dużego budżetu na WPR w okresie po 2013 r. – wskutek narastających obaw o bezpieczeństwo żywnościowe.

Wzywając do „rebrandingu” WPR i nazwania jej polityką „rolną i żywnościową”, eurodeputowana wyraźnie wiąże raport z bieżącą debatą w sprawie przyszłości finansowania WPR, stwierdzając: „Aby zagwarantować bezpieczeństwo żywnościowe i sprostać skutkom zmian klimatycznych, zapewnić równowagę terytorialną, utrzymać rozsądne ceny żywności i przyzwoite dochody dla rolników, budżet na WPR powinien zostać utrzymany przynajmniej na aktualnym poziomie.”

Sporządzony z własnej inicjatywy raport został przedstawiony w minionym tygodniu Komitetowi Rolnemu Europarlamentu. Europosłowie w komisji i na posiedzeniu plenarnym będą mieli szansę głosowania nad nim w nadchodzących miesiącach, jednak jego wnioski nie będą dla Komisji Europejskiej wiążące.

Raport opiera się na poprzednim opracowaniu Parlamentu w sprawie bezpieczeństwa żywności twardo formułuje wnioski na tle aktualnego krajobrazu bardzo zmiennych cen żywności produktów spożywczych. Sarbu stwierdza, że „klimatyczne i inne zdarzenia mogą prowadzić kraje do forsowania protekcyjnej polityki działania, jak ilustrują to ostatnie zakazy eksportu

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

pszenicy, narzucone przez Rosję i Ukrainę, które to kraje razem eksportują około 30% globalnej ilości pszenicy.”

Rumuńska europosłanka utrzymuje, że kwestią tą należy się zająć, zachowując silną i zorientowaną na bezpieczeństwo żywnościowe WPR, finansowaną w sposób, który „odzwierciedla jej ambitną wizję i cele polityki działania”.

Należy wyeliminować spekulację

Raport broni równocześnie „śmiałych” akcji zmierzających do zajęcia się bezpieczeństwem żywnościowym na rynkach światowych.

Według Sarbu, „wydarzenia te zostały jedynie częściowo spowodowane czynnikami fundamentalnymi rynku, takimi jak podaż i popyt, i są w ogromnej mierze wynikiem spekulacji.”

Raport wspiera wstępne próby Komisji odnośnie zdyscyplinowania instrumentów finansowych, w tym planów wymuszania transparentności na pozagiełdowym handlu instrumentami pochodnymi.

Stwierdza on, że „instrumenty pochodne na towary [rolne] różnią się od innych derywatów finansowych i nawołuje, żeby zajmowali się nimi „tylko maklerzy, którzy mają uzasadniony interes w ochronie produktów rolnych przed zagrożeniami oraz inne kategorie osób powiązane bezpośrednio z faktyczną produkcją rolną”.

Komisję wezwano zatem do ograniczenia handlu instrumentami pochodnymi opartymi na żywności „w miarę możliwości, do inwestorów bezpośrednio powiązanych z rynkami rolnymi.”

Sarbu wspiera też aktywne zarządzanie podażą na poziomie globalnym, w celu zapobiegania nierównowadze i początkowym wahaniom cen, które ponoć nasilają się jeszcze wskutek działań spekulantów. „Korzystne byłoby stworzenie globalnego systemu zapasów żywności; ułatwiłoby to światowy handel w przypadku wystąpienia gwałtownych wzrostów cen, powstrzymując powracający protekcjonizm i łagodząc presję na światowych rynkach żywności”, podaje raport.

Pomysł ustanowienia zapasów światowych wywołał zainteresowanie w szczytowym okresie wzrostu cen w roku 2008, ale tegoroczny pęd na rynkach zbóż ma zapoczątkować taki sam zapał regulacyjny.

Źródło: *Agra Europe Weekly z 5 listopada 2010 r.: “MEP demands global food stocks”*

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione